

**UPITNIK ZA KANDIDATA ZA POVJERENIKA****Dan JØRGENSEN****Energetika i stanovanje****1. Opća sposobnost, predanost europskim ciljevima i osobna nezavisnost**

*Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni? Kako ćete doprinosti provedbi političkih smjernica Komisije? Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru? Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?*

*Koja jamstva u pogledu svoje nezavisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da ni jedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?*

Europska unija ključan je dio cijele moje karijere. U Europski parlament izabran sam u dobi od 29 godina i bila mi je čast obnašati tu dužnost gotovo 10 godina.

Kao zastupnik stekao sam duboko poštovanje prema Europskom parlamentu i njegovoj bitnoj ulozi u oblikovanju budućnosti Europe i ostvarivanju konkretnih koristi za naše građane. Stekao sam uvid u složenost donošenja politika EU-a i još jače se uvjerio da je za postizanje značajnih rezultata bitna suradnja.

Godine 2013. vratio sam se u Dansku i služio kao ministar prehrane, poljoprivrede i ribarstva do 2015., a nakon toga izabran sam u danski parlament. Od 2019. donedavno obnašao sam dužnost ministra za klimu, energetiku i komunalne usluge, a zatim ministra za razvojnu suradnju i globalne klimatske politike, istodobno odgovoran za zastupanje Danske u Vijeću Europske unije u različitim sastavima i za provedbu zakonodavstva EU-a. Zahvaljujući tim funkcijama dobro znam kako izgleda provedba odluka donesenih na razini EU-a u državama članicama. Tijekom energetske krize uzrokovane ruskom invazijom na Ukrajinu bio sam ministar za energetiku. U tom zahtjevnom razdoblju stavljena je na kušnju suradnja u području energetske sigurnosti na nacionalnoj i europskoj razini, što je dodatno istaknulo važnost energetske tranzicije za otpornost energetskog sustava EU-a.

Budem li imenovan, vjerujem da bi moje poznavanje Europskog parlamenta i Vijeća mogla biti prednost u ulozi povjerenika, no potpuno sam svjestan i toga da ću za tu novu dužnost morati još mnogo toga naučiti.

Posljednjih sam godina aktivno sudjelovao u međunarodnim pregovorima u kontekstu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) i u organizacijama kao što su Međunarodna agencija za energiju (IEA), Svjetska banka i Afrička razvojna banka. Veliko iskustvo koje sam stekao u međunarodnoj diplomaciji i pregovorima će, nadam se, Europskoj komisiji olakšati zastupanje EU-a na globalnoj razini.

Energija, klima i okoliš u samom su središtu onoga što me motivira. Zelena tranzicija nije samo ekološki imperativ, nego i socijalna i ekonomska prilika koja može poticati konkurentnost, otvoriti radna mjesta i većem broju Europljana osigurati pristup čistoj i cjenovno pristupačnoj energiji te održivijem i cjenovno pristupačnom stanovanju, a da pritom nitko nije zapostavljen. Na tom sam cilju radio u Danskoj, posebno u okviru danskog Zakona o klimi i pregovora o nizu političkih dogovora o energiji. Energetika i stanovanje složena su i višedimenzionalna područja politika koja iziskuju temeljito razumijevanje tehničke i političke dimenzije. Nesumnjivo moram još mnogo toga naučiti. Međutim, vjerujem da na temelju svojeg iskustva mogu dati djelotvoran doprinos, uz otvorenost za stručnost i smjernice svojih kolega kao i zastupnika u Europskom parlamentu.

Kako je istaknuto u političkim smjernicama Komisije, energija je temeljni stup rješavanja glavnih izazova s kojima se suočava EU: životni troškovi i energetska siromaštvo; konkurentnost europskih poduzeća i zelena radna mjesta za europske radnike; smanjenje emisija stakleničkih plinova i dekarbonizacija našeg gospodarstva; osiguravanje opskrbe cjenovno pristupačnom i čistom energijom ali i tehnološke neutralnosti; i jačanje geopolitičke uloge EU-a u energetskej diplomaciji, počevši s Ukrajinom i europskim susjedstvom.

Budem li potvrđen za povjerenika, ta ću pitanja rješavati u bliskoj suradnji s kolegama povjerenicima kako bi se doprinijelo izgradnji održivije, prosperitetnije i konkurentnije Europe, jačalo naš suverenitet i naša društva te očuvalo i pojačalo naš socijalni model.

Budući da su ti izazovi međusobno povezani, takve su i politike i mjere potrebne za njihovo rješavanje. Među njima su:

- jačanje ulaganja u čistu energiju, počevši s provedbom pravnog okvira za 2030., i industrijske konkurentnosti te smanjenje životnih troškova i troškova proizvodnje za europska kućanstva i poduzeća. To će se postići, među ostalim, planom za čistu industriju, akcijskim planom za pristupačne cijene energije i strategijom za ulaganja u čiste tehnologije, te jačanjem energetske unije putem dobrog upravljanja u koje su uključene države članice EU-a;
- suradnja s europskom energetskej industrijom i sindikatima za socijalnu, pravednu, konkurentnu i socijalno uključivu i ekonomski održivu energetskej tranziciju;
- smanjenje emisija stakleničkih plinova i daljnja dekarbonizacija našeg energetskeg sustava na putu prema klimatskej neutralnosti do 2050.;
- smanjenje cijena nadogradnjom naše mrežne infrastrukture i izgradnjom sigurnog, otpornog i povezanog energetskeg sustava, uz potporu akcijskeg plana za elektrifikaciju i plana za okončanje uvoza ruske energije;
- jačanje europske energetske diplomacije, ne samo u susjedstvu u suradnji s Ukrajinom i razvojem energetske dimenzije proširenja, nego i na globalnoj razini.

U potporu milijunima mladih i obitelji koji imaju poteškoće u potrazi za cjenovno pristupačnim stanovanjem, nakon što istražimo sve sinergije različitih domena resora „energetike” i „stanovanja” predložiti ćemo europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje, pri čemu ćemo se oslanjati na potporu Europskeg parlamenta i svih relevantnih dionika. Posebnu pozornost posvetiti ćemo energetskej učinkovitosti zgrada, a prvej strategijej EU-a za borbu protiv siromaštva doprinijeti ćemo ciljanim mjerama za postizanje konkretnih rezultata, prvenstveno smanjenja troškova energije i energetskeg siromaštva u cijeloj Europi. To će ojačati našu socijalnu koheziju, ali i doprinijeti našem gospodarskej rastu i konkurentnosti na putu prema održivijej i prosperitetnijej Europi.

Politike EU-a korisne su za europske građane samo ako odražavaju raznolikost cijeloga kontinenta i ako se provode na uključiv način. Rod, rasa, seksualna orijentacija, socioekonomska pozadina, invaliditet, dob i uvjerenja podjednako su važni u toj raznolikosti. Podupirati ćemo provedbu Strategije za rodnu ravnopravnost 2020. 2025. u svim domenama u mojej nadležnosti, pri čemu ćemo voditi računa o relevantnim rezolucijama Europskeg parlamenta. Svjestan sam pitanja roda u resoru koji će biti u mojej nadležnosti i nastojati ćemo ga uključiti u sve svoje inicijative. Pobrinit ćemo se i za rodnu uravnoteženost svojeg tima.

Politike koje oblikujemo danas, posebno kad je riječ o stanovanju, zgradama, obnovljivim izvorima energije, niskougljičnim tehnologijama i mnogim drugim područjima, utjecat će na živote sadašnje generacije mladih i niza budućih generacija. Kao bivši mladi zastupnik u Europskej parlamentu pobrinit ćemo se da sudjelovanje mladih bude u središtu mojih aktivnosti. Već u prvih 100 dana svojeg mandata početi ćemo održavati godišnje dijaloge o politikama za mlade kao priliku za redovitu razmjenu mišljenja o ključnim temama i inicijativama mojeg resora. Podupirati ćemo i [program mladih ambasadora energije](#) s ciljem stvaranja zajednice mladih koji su predvodnici prelaska na čistu energiju.

Kao povjerenik djelovati ćemo u potpunosti u skladu sa slovom i duhom Ugovorâ i Kodeksa ponašanja povjerenika. Neću primati upute ni od jedne vlade ili drugog tijela i uvijek ćemo djelovati u europskej interesu. Voditi ćemo dijaloge sa svim relevantnim građanima i dionicima i nastojati da moj rad uvijek bude utemeljen na činjenicama i znanosti. Predan sam najvišim etičkim standardima i u potpunosti poštujem slovo i duh Ugovorâ EU-a i obvezu djelovanja u europskej interesu. U slučaju da dođe do bilo kakve situacije koja bi mogla dovesti do sukoba interesa ili u kojoj bi moja nepristranost mogla biti upitna, odmah ćemo o tome obavijestiti predsjednicu Komisije. Moja je izjava o interesima javna i potpuna te se obvezujem da ćemo je ažurirati ako se moje osobne okolnosti promijene.

## **2. Upravljanje resorom i suradnja s Europskej parlamentom**

*Možete li se obvezati na to da ćete propisno obavještavati Parlament o Vašim aktivnostima i aktivnostima Vaših odjela? Kako shvaćate svoju odgovornost prema Parlamentu?*

*Koje ste konkretne obveze spremni preuzeti u pogledu Vaše angažiranosti u radu Parlamenta i prisutnosti u Parlamentu (i u odborima i na plenarnim sjednicama), u pogledu transparentnosti, suradnje i učinkovitog daljnjeg postupanja u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative? Jeste li spremni Parlamentu pravovremeno pružati informacije i dokumente o planiranim inicijativama ili postupcima koji su u tijeku, jednako kao i Vijeću?*

S obzirom na moje prethodno iskustvo u svojstvu zastupnika u Europskom parlamentu i nacionalnog ministra, u potpunosti sam svjestan odlučujuće uloge Parlamenta kao suzakonodavca, među ostalim i u području energetike i stanovanja. Bude li Europski parlament potvrdio moje imenovanje, u potpunosti ću se obvezati na blisku suradnju s Vašom institucijom u svim pitanjima koja pripadaju mojem resoru.

Konkretno, osigurat ću najvišu razinu dijaloga s Europskim parlamentom, na otvoren i transparentan način, surađujući u dobroj vjeri i uz potpuno poštovanje Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva i Okvirnog sporazuma između Europskog parlamenta i Komisije. Iskustvo kao zastupnik u Europskom parlamentu uvjerilo me je i u to da je ta bliska suradnja neophodna za postizanje konsenzusa o budućim inicijativama te za učinkovitu suradnju s europskim građanima i za njih.

Europski parlament jedina je izravno izabrana institucija koja predstavlja europske građane, kojima želim služiti. Stoga je samo po sebi razumljivo da za svoj rad želim i hoću odgovarati vašoj instituciji.

Redovito ću prisustvovati plenarnoj sjednici i relevantnim odborima i uvijek biti spreman na sadržajan i konstruktivan dijalog. Kad je riječ o energetskej politici, odbor ITRE bio bi ključni sugovornik, a blisko bih surađivao i sa zastupnicima Europskog parlamenta u drugim odborima. Za oblikovanje cjelovite europske stambene politike bitan partner bit će odbor EMPL, koji je već aktivan u tom važnom području, zajedno s odborima IMCO i REGI. No i drugi odbori bit će relevantni za rad na različitim pitanjima.

Preuzeo bih političku odgovornost za aktivnosti u svojem području nadležnosti i redovito obavješćivao Parlament o budućim mjerama u cilju jačanja uzajamnog povjerenja, transparentnosti i razmjene informacija. Budite sigurni da ću u interesu EU-a i naših građana pozorno slušati vaša stajališta i nepristrano posredovati, povezivati različita mišljenja i u svim fazama zakonodavnih postupaka pronalaziti uravnotežene kompromise.

U skladu s Okvirnim sporazumom obvezujem se i da ću učiniti sve što je u mojoj moći kako bih osigurao odgovor Komisije na rezolucije Europskog parlamenta u roku od tri mjeseca. Spreman sam doprinijeti daljnjem postupanju u vezi s inicijativama Parlamenta na temelju članka 225. UFEU-a. Prihvaćao bih zahtjeve za sastanke, pisma i pitanja zastupnika u Parlamentu koliko god fizički mogu i što je brže moguće. Također ću se obvezati da ću doprinijeti višegodišnjem programiranju na početku ovog novog mandata, kao i Zajedničkoj izjavi o prioritetima EU-a. Obvezujem se i na daljnju razmjenu informacija i stajališta o programu rada Komisije kako je dogovoreno u Okvirnom sporazumu.

Navedeno se odnosi na institucionalni okvir za suradnju s Parlamentom. Međutim, ako me Parlament podrži kao povjerenika, moj osobni i predani pristup ovoj suradnji bit će jednako važan za naše interakcije kao i tekst ovog institucionalnog okvira, ako ne i važniji.

#### Pitanja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

*3. Nedostatak cjenovno pristupačnog stanovanja problem je s kojim su mnogi suočeni. Kako ćete se pobrinuti za to da se prvim europskim planom za cjenovno pristupačno stanovanje, koji je najavila novoizabrana predsjednica Komisije Ursula von der Leyen, osigura dovoljno cjenovno pristupačnog stanovanja kako bi se odgovorilo na stambene potrebe skupina s niskim i srednjim dohotkom? Koje konkretne mjere predviđate, posebno kako bi se osiguralo da će se tim planom omogućiti potrebna javna i privatna ulaganja kako bi se ostvarilo cjenovno pristupačno i dostupno stanovanje i prilike za sve? Kako ćete zajamčiti da se provodi načelo „stanovanje na prvom mjestu” s obzirom na to da se ono pokazalo ekonomski i socijalno učinkovitim u iskorjenjivanju beskućništva? Kakav je Vaš pristup kada je riječ o privatnom vlasništvu u kontekstu bilo kojeg djelovanja Unije u području stanovanja? Kako ćete u tom kontekstu osigurati blisku suradnju s kandidatkinjom za izvršnu potpredsjednicu Roxanom Mînzatu?*

Za rješavanje stambene krize potrebna su nam lokalna, nacionalna i europska rješenja. Budem li potvrđen kao prvi povjerenik s posebnim portfeljem za stanovanje, surađivat ću s Europskim parlamentom, državama članicama, lokalnim vlastima i svim relevantnim dionicima kako bih pomogao građanima u cijeloj Europi, posebno mladima i obiteljima koji teško pronalaze cjenovno pristupačan smještaj.

U skladu s mojim mandatnim pismom Komisija će predstaviti prvi europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje. Plan će gradovima i državama članicama služiti kao tehnička pomoć, promicat će ulaganja i usredotočiti se na vještine potrebne u stambenom sektoru. Uključivat će i strategiju stanogradnje kako bi se povećala ponuda posebnih stambenih nekretnina (vidjeti dodatne pojedinosti u 11. pitanju). Kako bismo razvili plan, iskoristit ćemo postojeća iskustva kao što je Europska inicijativa za cjenovno pristupačno stanovanje, kojom se provodi uključiva obnova 100 četvrti vodilja u cijeloj Europi. Shvaćam kolika je važnost uključivog pristupa koji obuhvaća Europski parlament i sve druge relevantne dionike – javni i privatni sektor, ponudu i potražnju. Stoga ću plan osmisлити u bliskoj suradnji sa svim ključnim dionicima u stambenom sektoru.

Za mene će prioritet biti uspostava bolje suradnje s dionicima u stambenom ekosustavu. U tom će pomoći posebna radna skupina koja uključuje relevantne službe Komisije. Time će se osigurati usklađen pristup svim politikama i financiranju kojim se može poduprijeti plan nadovezujući se na dosadašnji rad i provedene analize. Moramo u potpunosti primijeniti i nove alate uvedene u novije zakonodavstvo o zgradama. U tom će pogledu biti ključan bliski dijalog s nacionalnim tijelima. Podupirat ćemo rad povjerenika za novoosnovana poduzeća, istraživanje i inovacije proširenjem zajednice inicijative novog europskog Bauhauusa u tom kontekstu.

Kako bi se poboljšala cjenovna pristupačnost stanovanja, ključno je mobilizirati dodatna javna i privatna sredstva. Na razini EU-a već postoje instrumenti za privlačenje ulaganja u cjenovno pristupačno i socijalno stanovanje, kao što je program InvestEU. Iskoristit ćemo to iskustvo kako bismo uspostavili paneuropsku platformu za ulaganja u cjenovno pristupačno i održivo stanovanje, surađujući s Europskom investicijskom bankom i međunarodnim financijskim institucijama, nacionalnim razvojnim bankama i drugim relevantnim dionicima. Nadalje, u skladu s mandatnim pismom podupirat ću izvršnog potpredsjednika za koheziju i reforme u izradi prijedloga kojim bi se državama članicama omogućilo da povećaju likvidnost tržišta stambenih nekretnina i udvostruče planirana ulaganja kohezijske politike u cjenovno pristupačno stanovanje (vidjeti dodatne pojedinosti u 12. pitanju). Podupirat ću i izvršnu potpredsjednicu za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju u reviziji pravila o državnim potporama kako bi se omogućile mjere potpore stanovanju, posebno za energetska učinkovitost i socijalno stanovanje (vidjeti dodatne pojedinosti u 5. i 9. pitanju). U središtu tih napora bit će i brzo i učinkovito uvođenje Socijalnog fonda za klimatsku politiku.

U EU-u je oko milijun ljudi bez doma i posljednjih ih je godina u mnogim državama članicama sve više. Komisija već podupire sve relevantne dionike u okviru Europske platforme za borbu protiv beskućništva. Strategije stanovanja na prvom mjestu u kojima se prednost daje pružanju trajnog stanovanja beskućnicima, uz socijalnu potporu, pokazale su se vrlo djelotvornim i troškovno učinkovitim pristupom rješavanju problema stambene isključenosti. Taj se pristup postupno uključuje u nacionalne strategije za borbu protiv beskućništva. Te se strategije podupiru i sredstvima EU-a, primjerice u okviru Europskog socijalnog fonda plus. Sve ćemo ih uzeti u obzir pri osmišljavanju prvog europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje kako bismo odgovorili na potrebe svih građana, uključujući najranjivije skupine.

Odgovornost za zaštitu privatnog vlasništva i suzbijanje nezakonitog iskorištavanja prvenstveno je na državama članicama. Stoga države članice, uključujući njihova pravosudna tijela, u tom području moraju osigurati djelotvorno poštovanje i zaštitu temeljnih prava. Općenito, europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje bit će usmjeren na poticanje većih privatnih ulaganja u ponudu cjenovno pristupačnog stanovanja, što među ostalim ovisi o poštovanju prava privatnog vlasništva.

Pod vodstvom izvršne potpredsjednice za ljude, vještine i pripravnost Komisija će pokrenuti prvu strategiju EU-a za borbu protiv siromaštva kako bi se građanima olakšao pristup osnovnim uslugama i zaštitu koja im je potrebna te kako bi se riješili temeljni uzroci siromaštva. Blisko ću surađivati s izvršnom potpredsjednicom kako bi se osigurala najveća moguća sinergija između europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje i strategije EU-a za borbu protiv siromaštva. Isto vrijedi i za Uniju vještina, uključujući novu europsku strategiju za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, koja može biti posebno važna za jačanje vještina u građevinskom sektoru.

*4. U Vašem mandatnom pismu navodi se da ćete svojim radom doprinijeti rješavanju problema energetske siromaštva i osiguravanju socijalne, pravedne i konkurentne tranzicije. Koje politike namjeravate provesti kako biste zaštitili one koji su najviše pogođeni energetskim siromaštvom, uz osiguravanje cjenovno pristupačne obnove i pristupa zelenom stanovanju? Kako će se akcijskim planom za pristupačne cijene energije odgovoriti na problem*

*energetskog siromaštva? Koje konkretne poticaje predviđate za poticanje dugoročnog razvoja zelenog socijalnog i javnog stanovanja, zelenih zgrada i smanjenja troškova energije kako za vlasnike tako i za stanare?*

Nitko ne smije biti zapostavljen: to je ključno načelo socijalne, pravedne i konkurentne energetske tranzicije. Od energetske se krize povećalo energetsko siromaštvo, pa tako 2023. godine 47 milijuna građana EU-a (10,6 % stanovništva EU-a) nije moglo primjereno zagrijati svoje domove. Rješavanje problema energetskog siromaštva ključna je sastavnica pravedne tranzicije i bit će važno za našu buduću stambenu politiku. Zaštita energetski siromašnih, ranjivih skupina i regija, a posebno rudarskih regija u tranziciji, od ključne je važnosti kako bi se osiguralo da svi građani imaju koristi od prelaska na čistu energiju.

Energetska učinkovitost i energetski učinkoviti uređaji mogu imati ključnu ulogu u ublažavanju energetskog siromaštva smanjenjem potražnje za energijom, smanjenjem računa za energiju za potrošače i povećanjem cjenovne pristupačnosti energije za građane i poduzeća. Europski panel građana i građanki o energetske učinkovitosti početkom ove godine dao je korisne preporuke, kao što je osnaživanje potrošača da postanu energetski učinkoviti, posebno oznakama proizvoda s informacijama o potrošnji energije proizvoda ili potporom za obnovu stambenih zgrada radi povećanja njihove energetske učinkovitosti. Procijenit ću kako se te preporuke najbolje mogu provesti tijekom ovog mandata.

Zakonodavstvo EU-a i Preporuka Komisije o energetskom siromaštvu iz 2023., kao i Socijalni fond za klimatsku politiku, prepoznaju hitnu potrebu za suzbijanjem energetskog siromaštva i zaštitom onih koji su njime najviše pogođeni. U preinačenoj Direktivi o energetske učinkovitosti ističe se potreba da države članice daju prednost energetskom siromaštvu u svojim mjerama i ulaganjima u energetsku učinkovitost. Osim toga, reformom modela tržišta električne energije koja je stupila na snagu u srpnju utvrđuje se obveza zaštite energetski siromašnih od isključenja električne energije. Inicijativom za rudarske regije u tranziciji i Fondom za pravednu tranziciju već se podupiru zajednice i regije s velikom potrošnjom ugljena i visokim emisijama ugljika, posebno s ciljem otvaranja radnih mjesta u regijama u kojima bi druga radna mjesta mogla nestati.

Energetskim paketom za građane rješavat će se pitanje energetskog siromaštva i pomoći da energija bude dostupna svima. U središtu tog paketa bit će pojačano partnerstvo s državama članicama kako bi se poboljšao pristup ulaganjima u energetsku učinkovitost u zgradama, mikropoduzećima i MSP-ovima te energiji iz obnovljivih izvora. Energetskim paketom za građane podupirat će se i strategija EU-a za borbu protiv siromaštva i pridonijeti europskom planu za cjenovno pristupačno stanovanje. Osim pitanja cjenovne pristupačnosti, ranjiva kućanstva često nemaju pristup informacijama ni financiranju poboljšanja energetske učinkovitosti. U okviru Savjetodavnog centra za energetsko siromaštvo, koji predlaže i financira Europski parlament, i dalje ćemo osiguravati da lokalne vlasti i zajednice dobivaju tehničku potporu za razvoj i provedbu učinkovitih mjera.

Akcijским planom za cjenovno pristupačnu energiju (vidjeti odgovor na 8. pitanje) poduprijet će se novi načini potrošnje energije na temelju lokalnih energetskih zajednica i dijeljenja energije. Potrebne su nam konkretne mjere i rezultati na terenu te ću surađivati sa svim dionicima kako bi se osiguralo da inovativni energetski proizvodi i usluge budu dostupni pojedinačnim i korporativnim potrošačima.

Zato ću, budem li potvrđen, blisko surađivati s kolegama povjerenicima kako bih osigurao da se iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku i fondova kohezijske politike pruži potrebna financijska potpora za zaštitu najranjivijih skupina.

Pouzdanu planiranje ključno je za poticanje razvoja zelenih stambenih objekata i zgrada. Konkretno, nacionalni planovi obnove zgrada predviđeni preinakom Direktive o energetskim svojstvima zgrada pružit će jasan smjer sudionicima na tržištu, uključujući građevinsku industriju i financijske institucije. Pouzdanim se planiranjem isto tako može ublažiti rizik od kratkoročnih politika koje su nažalost u prošlosti naštetile sektoru zgrada.

Kako je utvrđeno u Direktivi o energetskim svojstvima zgrada i Direktivi o energetske učinkovitosti, nacionalni financijski poticaji morat će prvenstveno biti usmjereni na ranjiva kućanstva, uključujući osobe pogođene energetskim siromaštvom i osobe koje žive u socijalnim stanovima. Građani EU-a u energetskom siromaštvu često žive u zgradama s najlošijim svojstvima i onima koje su najmanje izolirane, a koje je potrebno što prije obnoviti. Obnova stambenih zgrada trebala bi obuhvaćati reprezentativni udio unajmljenih zgrada kako bi najmprimci imali niže račune za energiju i bolje domove. Uklonit ću prepreke s kojima se suočava decentralizirana i lokalna proizvodnja energije iz obnovljivih izvora radi promicanja razvoja tog sektora. Ta će razmatranja biti ključna za europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje.

Naposlijetku, surađivat ću sa svim dionicima na suzbijanju energetske siromaštva i poticanju dugoročnog razvoja zelenog, socijalnog i javnog stanovanja.

*5. U Vašem se mandatnom pismu navodi da trebate pružiti podršku izvršnoj potpredsjednici za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju u radu na reformi pravila o državnim potporama kako bi se omogućile mjere potpore za stanovanje, a posebno socijalno stanovanje. Kakve izmjene predviđate kada je riječ o pravilima EU-a o državnim potporama i definiciji socijalnog stanovanja u zakonodavstvu o uslugama od općeg gospodarskog interesa kako bi se osiguralo da stanovanje bude isključeno iz tržišnih pravila i da se osigura dovoljno socijalnih stanova? Hoćete li kao povjerenik nastojati osigurati izričita izuzeća od fiskalnih pravila za državna ulaganja u stanovanje?*

Budem li potvrđen kao povjerenik, u skladu sa svojim mandatnim pismom podupirat ću izvršnu potpredsjednicu za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju u njezinoj zadaći da predloži revidirana pravila o državnim potporama kako bi se bolje omogućile mjere potpore stanovanju, posebno za cjenovno pristupačno energetske učinkovito i socijalno stanovanje.

U skladu s postojećim pravilima o državnim potporama države članice mogu na različite načine poduprijeti pristup stanovanju. Neke se mjere u skladu s pravom EU-a ne smatraju državnim potporom, uključujući one koje izravno koriste kućanstvima i građanima EU-a. Druge mjere odgovaraju sustavu usluga od općeg gospodarskog interesa ili se može smatrati da su izravno usklađene s Ugovorom o funkcioniranju EU-a. Postojećim pravilima o uslugama od općeg gospodarskog interesa državama članicama omogućuje se provedba mjera socijalnog stanovanja, odnosno socijalnog stanovanja za građane u nepovoljnom položaju ili socijalno ugrožene skupine. Nadalje, postojećim pravilima o državnim potporama državama članicama omogućuje se i da podupiru razvoj energetske učinkovitih stambenih objekata.

Iako je politički imperativ za daljnje djelovanje radi omogućivanja cjenovno pristupačnog i energetske učinkovitog stanovanja hitan i jasan, dosadašnji razgovori Komisije s državama članicama pokazali su da je revizija pravila o državnim potporama za cjenovno pristupačno stanovanje višedimenzionalno pitanje i da je potrebna daljnja procjena kako najbolje ostvariti naše ambicije. U provedbi tog postupka moramo uspostaviti pravu ravnotežu kako bismo izbjegli istiskivanje privatnih ulaganja i neopravdano narušavanje tržišnog natjecanja na tržištu stambenih nekretnina te osigurali odgovarajuću potporu za socijalno stanovanje najranjivijim skupinama u društvu, što je i dalje ključna odgovornost vlada u okviru socijalnog ugovora.

Surađivat ću s izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju kako bih se nadovezao na provedene temelje radi utvrđivanja konkretnih izmjena pravila o uslugama od općeg gospodarskog interesa i popratnih smjernica koje bi se mogle provesti kako bi se potaknula ulaganja i osigurala cjenovna pristupačnost stanovanja za sve, uz detaljno informiranje Europskog parlamenta. Revizija tih pravila dio je šireg skupa inicijativa uključenih u predstojeći europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje, koji ću predložiti zajedno s relevantnim članovima Kolegija.

Upravo su reformirana zajednička fiskalna pravila. Nove odredbe stupile su na snagu 30. travnja 2024. i njima se uspostavlja jasna ravnoteža između potrebe za osiguravanjem održivosti duga i potrebe za ulaganjima i reformama s ciljem osiguravanja održivog i uključivog rasta. Fiskalnim pravilima nisu predviđena izričita izuzeća za bilo koju vrstu rashoda, ali definicija pokazatelja neto rashoda isključuje rashode za kamate, rashode za programe Unije koji su u potpunosti usklađeni s prihodima iz fondova EU-a i nacionalno sufinanciranje programa koje financira Unija. Suzakonodavci su tako namjerno odlučili. Novim se odredbama uvodi mogućnost da države članice odaberu dulju fiskalnu prilagodbu pod uvjetom da se ona temelji na vjerodostojnim obvezama u pogledu ulaganja i reformi. Tim se pristupom stvara fiskalni prostor koji države članice mogu iskoristiti za promicanje ulaganja.

#### Pitanja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku

*6. Koja je Vaša vizija resora izvan okvira Vašeg mandatnog pisma i što biste željeli da bude Vaše nasljeđe? Koje ćete zakonodavne prijedloge i druge inicijative kolegiju povjerenika predložiti za donošenje u sljedećih pet godina, a posebno u prvih 100 dana? Kako ćete osigurati da se tim prijedlozima, kao i provedbom postojećeg zakonodavstva, ojača europska konkurentnost? Namjeravate li te zakonodavne prijedloge temeljiti na namjenskim procjenama učinka? Kako planirate osigurati učinkovitu provedbu europskog zelenog plana i cjelokupnog zakonodavstva povezanog s energijom? Kako ćete osigurati učinkovitu provedbu načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” u odlukama o planiranju, politikama i velikim ulaganjima? Koju ulogu, prema Vašem mišljenju, energetska učinkovitost može imati u jačanju konkurentnosti industrije EU-a? Što mislite o upravljanju energetske unijom? Kako gledate na ulogu tehnološke neutralnosti u energetske sektoru? Što mislite o*

*nuklearnoj energiji i malim modularnim reaktorima? Kako namjeravate ostvariti napredak u integraciji energetske sustava? Kako namjeravate povećati sudjelovanje građana u svojem radu?*

Energija je ključna za rješavanje izazova s kojima se Europa suočava: sigurnost, uključujući gospodarsku sigurnost, troškovi života i konkurentnost te klimatske promjene, za koje smo već ove godine vidjeli da utječu na živote u cijeloj Europi. Moj je glavni cilj osigurati opskrbu čistom i cjenovno pristupačnom energijom ključnom za europsku konkurentnost, sigurnost i naše napore u pogledu dekarbonizacije putem snažne energetske unije. Istodobno, tranzicija mora biti pravedna za naše građane, posebno u pogledu radnih mjesta i troškova, uključujući cjenovno pristupačno i održivo stanovanje.

U okviru čistog industrijskog plana, ako budem potvrđen, predložiti ću akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju u prvih 100 dana (vidjeti odgovor na 8. pitanje) kojim će se utvrditi plan rada za osiguravanje pristupa jeftinijoj energiji ulaganjima, infrastrukturom i suradnjom radi smanjenja troškova sustava. Predložiti ću i plan za okončanje uvoza energije iz Rusije. Daljnje će inicijative tijekom mandata pridonijeti konkurentnosti, sigurnosti i naporima u pogledu dekarbonizacije. To će uključivati preispitivanje okvira za sigurnost opskrbe i strategiju ulaganja u čistu energiju kako bi se potaknuli obnovljivi izvori energije, energetska učinkovitost i energetska infrastruktura. Akcijski plan za elektrifikaciju i strateški pristup grijanju i hlađenju pridonijet će i povećanju cjenovne pristupačnosti energije. U suradnji s povjerenikom za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast predložiti ću okvir za smanjenje i postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva.

Nastavit ću s globalnim vodstvom Europe u energetske tranziciji, nadovezujući se na europske globalne inicijative za povećanje energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti na globalnoj razini te pomažući u određivanju naše globalne klimatske i energetske vizije za COP30 u Brazilu i šire. Osim toga, naša je konkurentnost usko povezana s našom otvorenom strateškom autonomijom. Moramo izbjeći zamjenu ovisnosti o fosilnim gorivima drugom ovisnošću o uvezenim čistim tehnologijama i kritičnim sirovinama.

Tijekom svojeg mandata obratit ću pozornost na učinke zakonodavstva koje sam predložio Kolegiju u skladu sa Smjernicama za bolju regulativu, uzimajući u obzir izazove i ciljeve, kompromise, mogućnosti djelovanja i njihove moguće učinke, poticanje pojednostavnjenja i na temelju dobro strukturiranih javnih savjetovanja i mehanizama povratnih informacija.

Snažniji europski program za industriju i konkurentnost može uspjeti samo ako je povezan s provedbom već dogovorene energetske politike.

Potpuna provedba novodonesenog zakonodavstva u području energetike politički je prioritet i moramo ostvariti ciljeve europskog zelenog plana i osigurati da građani i zajednice iskoriste prednosti na terenu. Nadgledat ću i aktivno podupirati provedbu i izvršenje okvira za 2030., blisko surađujući s Europskim parlamentom i državama članicama, ali i s gradovima i regijama, kako bismo osigurali da smo na dobrom putu prema ostvarenju naših zajedničkih energetskih i klimatskih ciljeva za 2030. i nakon toga. To će uključivati praćenje procjene konačnih energetskih i klimatskih planova i organiziranje najmanje dva dijaloga o provedbi s dionicima godišnje.

Provedba je ključna za europsku konkurentnost. Postizanje naših ciljeva i provedba našeg zakonodavstva o energetske učinkovitosti i energiji iz obnovljivih izvora mogu dovesti do troškovno učinkovitog puta dekarbonizacije za Europu jer će naša gospodarstva postati manje ovisna o uvozu, integrirati jeftinije obnovljive izvore energije kako bi se u potpunosti iskoristile njihove prednosti i riješiti problem energetske siromaštva. Nadalje, nedavna reforma modela tržišta električne energije uključuje mjere kojima će se povećati stabilnost cijena i predvidljivost za ulagače te osigurati alati za privlačenje ulaganja kako bi energetske sustav bio bolje povezan i fleksibilniji za cijelu Europu.

Za snažnu energetske uniju potrebni su bolji, jednostavniji, djelotvorniji i isplativiji pristup i upravljanje. To je ključno za zajedničko ostvarivanje naših klimatskih i energetskih ambicija, sigurnu opskrbu energijom i osiguravanje cjenovno pristupačnije energije za poduzeća i potrošače. Potrebno nam je partnerstvo s državama članicama kako bismo osigurali bolje planiranje i donošenje koordiniranih političkih odluka poboljšavajući praćenje, transparentnost i političku odgovornost. Nacionalni energetske i klimatske planovi moraju pružiti veću sigurnost radi poticanja golemih ulaganja potrebnih za energetske tranziciju. Zato ću ažurirati i pojednostavniti postojeće upravljanje energetske unijom u suradnji s povjerenikom za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast. Također ću pažljivo ocijeniti relevantne članove Kolegija i surađivati s njima, posebno s povjerenikom za gospodarstvo i produktivnost, provedbu i pojednostavnjenje kako bi se postiglo daljnje pojednostavnjenje i na najbolji mogući način iskoristile sinergije s alatom za koordinaciju konkurentnosti najavljenim u političkim smjernicama.

Tehnološka neutralnost središnji je koncept koji je sastavni dio slobode država članica da odaberu svoju kombinaciju izvora energije u skladu s našim Ugovorima. Bit će potrebna sva rješenja za energiju iz obnovljivih izvora i niskougljičnu energiju. Projekcije pokazuju da bi do 2040. mogli imati dekarbonizirani energetska sektor. Predviđa se da će najveći dio energije potjecati iz obnovljivih izvora, uz znatan doprinos nuklearne energije. Mali modularni reaktori mogu osigurati niskougljičnu električnu i toplinsku energiju te doprinijeti dekarbonizaciji ne samo proizvodnje energije, nego i sektora s emisijama koje je teško smanjiti, kao što su promet, kemijska industrija i industrija čelika. U skladu sa svojim mandatnim pismom podupirat će ubrzanje razvoja i uvođenja malih modularnih reaktora u Europi tijekom 2030-ih, nadovezujući se na Europski industrijski savez za male modularne reaktore. Svaka buduća uporaba nuklearne energije i dalje će biti uvjetovana poštovanjem najstrožih standarda nuklearne sigurnosti, kao i sigurnim odlaganjem svih vrsta nuklearnog otpada i istrošenoga goriva.

Načelom „energetska učinkovitost na prvom mjestu” prednost se daje pametnijem i učinkovitijem radu energetskeg sustava u odnosu na širenje. Komisija je već izradila sektorske smjernice za industriju, energetiku, promet i financijski sektor, pomažući donositeljima odluka da zajedno s drugim opcijama procijene energetska učinkovite alternative. Industrijama su potrebni niži troškovi energije i proizvodnje koji se mogu isporučiti primjenom energetska učinkovitijih i tehnološki naprednih industrijskih procesa. Time se smanjuju troškovi, pridonosi daljnjem rastu, privlače novi kupci i ulagači te povećava industrijska konkurentnost. Elektrifikacija će biti ključno sredstvo za daljnje povećanje energetske učinkovitosti.

Tijekom sljedećih pet godina Europa će morati integrirati različite elemente energetskeg sustava, npr. opskrbu električnom i toplinskom energijom, vodik, fleksibilnost, energetska učinkovitost i sektore krajnje potrošnje. Cilj je ubrzati dekarbonizaciju i učiniti sustav učinkovitijim i konkurentnijim iskorištavanjem svih sinergija. Opći cilj bit će osigurati da prelazak Europe na nultu neto stopu emisija bude potaknut integriranim energetska sustavom s domaćom čistom električnom energijom. Ključna je daljnja digitalizacija energetskeg sustava i iskorištavanje potencijala digitalnih tehnologija i zato će predstaviti strateški plan za digitalizaciju i umjetnu inteligenciju u energetska sektoru.

Međutim, energetska tranzicija može biti uspješna samo ako osiguramo da građani zaista imaju koristi od nje i sudjeluju u njoj: nitko neće biti zapostavljen. Jačanje sudjelovanja građana bit će ključan aspekt mojeg rada. Moramo riješiti probleme građana koji se odnose na cjenovnu pristupačnost energije, radna mjesta i povećanje troškova stanovanja i grijanja. To će biti preduvjet za ostvarenje energetske tranzicije. Komisija će predstaviti energetska paket za građane kako bi se osiguralo da Europljani imaju koristi od energetske tranzicije, i pojedinačno i unutar zajednica.

*7. Kakvi su vaši planovi za preispitivanje okvira za sigurnost opskrbe? Koje se pouke mogu izvući iz rata u Ukrajini? Kakvu ćete strategiju predložiti za daljnju diversifikaciju i preusmjerenje od dominantnih ili nepouzdanih dobavljača i opskrbenih pravaca? Koje inicijative planirate za zaštitu opskrbe energijom od fizičkih i kibernetičkih prijetnji? Koje ćete korake poduzeti kako bi se smanjila ovisnost o vanjskim dobavljačima uz istodobno unapređenje čiste energije i kritične infrastrukture unutar EU-a, uključujući razvoj gospodarstva temeljenog na vodik i dostatnu opskrbu vodikom? Koju bi ulogu, prema Vašem mišljenju, mogla imati Europska banka za vodik? Kako biste oblikovali strategiju Unije za fleksibilnost, uključujući upravljanje potrošnjom i skladištenje? Kako ćete odgovoriti na izazov u pogledu nestabilnosti opskrbe energijom povezan s povećanjem proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora? Kako ocjenjujete postojeći pravni okvir za europske mreže i koje biste mjere predložili za njegovo unapređenje? Koje ćete konkretne mjere predložiti kako bi se ubrzala nadogradnja elektroenergetskih mreža i uklonila postojeća uska grla unutar država članica i među njima, uključujući na razini distribucije, odobalnog prijenosa i prijenosa na vrlo velike udaljenosti, te kako bi se postigao cilj od 15 % kapaciteta interkonekcije? Koje je Vaše mišljenje o financiranju EU-a za projekte energetske infrastrukture te o njihovoj ulozi u Europskom fondu za konkurentnost i predstojećem VFO-u? Koje mjere predviđate za akcijski plan za elektrifikaciju?*

EU ima čvrst okvir za sigurnost opskrbe, ali ga je potrebno pojednostavniti i više ga usmjeriti na budućnost. Trebalo bi ga proširiti i na nove rizike za kritičnu infrastrukturu, klimatske promjene, kibernetičku sigurnost i fizičke prijetnje. Preispitivanje je pravodobna prilika za ažuriranje našeg okvira.

Iskustva stečena tijekom agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine moraju biti u središtu našeg budućeg djelovanja. Na težak smo način naučili koje su opasnosti ovisnosti o nepouzdanom dobavljaču energije, Rusiji, koja u konačnici upotrebljava energiju kao oružje. Približavamo se dekarboniziranom, elektrificiranijem i integriranim energetska sustavu te moramo osigurati bolje upravljanje međusektorskim rizicima. Kako bi se ublažili poremećaji, EU mora dati prednost pripravnosti i koordinaciji, uz istodobno promicanje diversifikacije opskrbe,



smanjenja potražnje za plinom i učinkovitog skladištenja, uz prekogranične interkonekcije. Preispitivanjem postojećeg okvira potrebno je omogućiti uredno i cjenovno pristupačno postupno ukidanje fosilnih goriva, ubrzavanje održivijih alternativa proizvedenih na domaćem tržištu te iskorištavanje potencijala mjera na strani potražnje. Kad je riječ o zaštiti opskrbe energijom od fizičkih i kibernetičkih prijetnji, blisko ćemo surađivati s državama članicama, nadovezujući se na napredak postignut testiranjem otpornosti infrastrukture, radnom skupinom EU-a i NATO-a za otpornost kritične infrastrukture i obveznim pravilima o kibernetičkoj sigurnosti za električnu energiju.

Diversifikacija opskrbe i pravaca, obnovljivi izvori energije i čista energija, energetska učinkovitost te produbljivanje unutarnjeg energetskog tržišta ključni su za otporan energetski sektor i gospodarstvo Europe. Ubrzanje prelaska na čistu energiju smanjuje ovisnost o fosilnim gorivima. Morat ćemo nastaviti jačati spojne vodove, prema potrebi, i poboljšavati skladištenje energije. Isto ćemo tako nastaviti poticati domaću proizvodnju bioplina i biometana.

Komisija je predložila prvi mehanizam za agregiranje potražnje za plinom, AggregateEU. Poboljšala je transparentnost tržišta i omogućila alternativne mogućnosti opskrbe kao zamjenu za ruski plin. Na temelju tih prvih koraka agregiranje potražnje proširit će se na druge proizvode kao što su vodik i druga roba poput kritičnih sirovina.

Morat ćemo se usredotočiti i na sigurnost opskrbe u nuklearnoj industriji EU-a, u kojoj je diversifikacija nuklearnog gorivnog ciklusa u svim fazama od presudne važnosti. Ovisnost o Rusiji obuhvaća opskrbu rezervnim dijelovima i usluge održavanja, kao i usluge pretvaranja i obogaćivanja. Procijenit ću može li plan za okončanje uvoza ruske energije uključivati cijeli lanac opskrbe nuklearnom energijom kako bi se osigurala otvorena strateška autonomija EU-a. U tu će svrhu službe Komisije surađivati s komunalnim poduzećima i državama članicama radi diversifikacije opskrbe i nabave proizvoda u europskoj civilnoj nuklearnoj industriji.

Vodik iz obnovljivih izvora i niskougljični vodik bit će ključni za dekarbonizaciju sektora u kojima je elektrifikacija otežana. U tom pogledu usredotočit ćemo se na provedbu nedavno dogovorenih mjera kao što su ciljevi za upotrebu vodika iz obnovljivih izvora u industriji i prometu. Taj zakonodavni okvir, zajedno s financijskom potporom, može potaknuti proizvodnju i otkup, a naš proces planiranja infrastrukture može olakšati razvoj dobro koordinirane europske mreže za vodik. Kako bi industrija EU-a ostala konkurentna bit će potrebna snažna proizvodnja vodika u EU-u i uvoz od međunarodnih partnera. Stoga ćemo, u skladu s revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora, poduzeti mjere za uvezeni i domaći vodik.

Europska banka za vodik potaknut će rast tržišta čišćih goriva premošćivanjem jaza između, još uvijek previsokih, troškova proizvodnje čistog vodika i sposobnosti industrije da plati. Na temelju dosadašnjeg iskustva surađivat ću s povjerenikom za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast na budućim dražbama kako bi se poduprla domaća proizvodnja čistog vodika. Osim toga, u suradnji s državama članicama radit ćemo na razvoju međunarodnog dijela banke za vodik kako bismo olakšali uvoz i stvorili gospodarske prilike u partnerskim zemljama.

Nadalje, hvatanje, upotreba i skladištenje ugljika imaju ulogu i u dekarbonizaciji sektora u kojima je teško smanjiti emisije te ću surađivati s povjerenikom za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast na odgovarajućim okvirnim uvjetima kako bi se to ostvarilo, uz naglasak i na infrastrukturi za CO<sub>2</sub>.

Kako bi se povećala učinkovitost našeg energetskog sustava i bolje integrirali obnovljivi izvori energije, smanjujući na taj način troškove energije, potrebna su rješenja za fleksibilnost, i kad je riječ o skladištenju i o upravljanju potrošnjom. Njihova šira primjena koristit će i kućanstvima i industrijskim potrošačima jer će smanjiti nestabilnost cijena i skupo ograničavanje obnovljivih izvora energije te optimizirati ulaganja u mrežu. Moramo ukloniti prepreke mnogo široj primjeni fleksibilnosti kako bismo ubrzali ulaganja u ta rješenja i usmjerili države članice.

Kako bi se potaknula elektrifikacija, akcijski plan za elektrifikaciju može biti smjernica za uklanjanje prepreka i ubrzavanje pristupa električnoj energiji industriji i kućanstvima koja još uvijek upotrebljavaju fosilna goriva za grijanje i promet te drugoj energiji.

Kao povjerenik za energetiku i stanovanje snažno ću se usredotočiti na proširenje i nadogradnju naših mreža kako bi se osigurao učinkovit prelazak s fosilnih goriva na čistu energiju. U suradnji s povjerenikom za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast radit ću na smanjenju i postupnom ukidanju subvencija za fosilna goriva. Potrebna nam je brza i pouzdana provedba ključnih prekograničnih infrastrukturnih projekata, kao i Akcijskog plana EU-a

za mreže s konkretnim mjerama za ubrzanje nadogradnje i izgradnje elektroenergetskih mreža, među ostalim na razini distribucije. To je iznimno važno i s obzirom na postizanje cilja od 15 % interkonekcije.

To će se temeljiti na procjeni postojećeg pravnog okvira za mreže kako bi se utvrdile mjere za optimizaciju planiranja mreže u državama članicama, ubrzanje izdavanja dozvola, osiguravanje učinkovite upotrebe postojeće infrastrukture, pametnije mreže te racionalizaciju i pojednostavnjenje postupaka planiranja. Za učinkovito uvođenje mreža potrebnih za našu energetska tranziciju potreban nam je suradnički okvir, na moru i na kopnu, utemeljen na pojačanoj regionalnoj suradnji, odgovarajućoj raspodjeli troškova i koristi te inovativnim modelima financiranja. Suradivati ću i s povjerenikom za održivi promet i turizam kako bismo uskladili razvoj prometne i energetske infrastrukture potrebne za buduće povećanje potražnje za električnom energijom u prometu.

Ulaganja u infrastrukturu za čistu energiju ključni su prioritet u narednim godinama, kako je vidljivo i iz izvješća Draghija i izvješća Letta. Kako bih podržao taj rad, predložiti ću posebnu strategiju ulaganja u čistu energiju za Europu, uključujući inicijativu za smanjenje rizika radi oslobađanja privatnog kapitala. To će biti ključno za davanje prednosti ulaganjima u čistu energiju, među ostalim u infrastrukturu.

Pobrinut ću se i za upotrebu sredstava dostupnih u okviru instrumenta NextGenerationEU i trenutnog proračuna. Iskristit ćemo snagu proračuna kako bismo potaknuli privatna ulaganja i smanjili njihov rizik.

*8. Koji će biti glavni elementi akcijskog plana za pristupačne cijene energije? Koje ćete konkretne mjere uvesti kako bi se smanjile cijene energije za kućanstva, poduzeća i industriju, a posebno za energetska intenzivna industrija? Koje dodatne mjere planirate poduzeti kako biste dogovorili na problem energetske siromaštva? Kako planirate proširiti primjenu ugovora o kupnji energije i ugovora za kompenzaciju razlike kako bi se osigurala konkurentne cijene? Koje je vaše stajalište o trenutnim zonama trgovanja na energetskom tržištu? Koji su vaši konkretni planovi za prvi europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje i europsku strategiju stanogradnje, uzimajući u obzir nadležnosti EU-a i država članica u tom području? Koje su, prema Vašem mišljenju, glavne sinergije između europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje, Direktive o energetska učinkovitosti i Direktive o energetska svojstvima zgrada? Koje mogućnosti vidite za povećanje financiranja energetske učinkovitosti i obnove u okviru sljedećeg VFO-a? Kako namjeravate ostvariti cilj postizanja dekarboniziranog i cjenovno pristupačnog grijanja i hlađenja? Kakvu ulogu predviđate za solarne, geotermalne i centralizirano grijanje? Kako ćete se pobrinuti za to da se mjerama EU-a odgovori na pitanje izoliranosti velikih stambenih i ruralnih područja? Kako ćete pridonijeti daljnjem razvoju novog europskog Bauhausa?*

Šokovi u opskrbi fosilnim gorivima i skokovi cijena koji su uzrokovali nedavnu energetska krizu podsjetnik su na važnost cjenovne pristupačnosti energije i za poduzeća i za kućanstva. Troškovi energije otežavaju konkurentnost EU-a i narušavaju potporu energetska tranziciji. Smanjenje troškova energije za kućanstva i poduzeća bit će jedan od glavnih prioriteta mojeg mandata. Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju središnji je dio plana za čistu industriju koji će biti predstavljen u prvih 100 dana sljedećeg mandata Komisije.

Smanjenje troškova energije zahtijeva ubrzanje uvođenja konkurentne čiste električne energije uklanjanjem infrastrukturnih uskih grla i regulatornih prepreka, uključujući izdavanje dozvola za obnovljive izvore energije i mreže, te energetska učinkovitost u snažnoj energetska uniji. Akcijskim planom ojačat će se energetska sigurnost i potaknuti ulaganja uz istodobno podupiranje industrija, uključujući energetska intenzivna industrija i kućanstva, kako bi se osigurao pristup cjenovno pristupačnoj energiji. Razmotrit će se i smanjenje troškova sustava, jačanje uloge europske energetske diplomacije, poticanje sudjelovanja građana i osiguravanje pravedne tranzicije za sve.

Provedba nedavne reforme modela europskog tržišta električne energije posebno je važna za poticanje pristupa cjenovno pristupačnoj i sigurnoj čistoj energiji i sudjelovanje građana u energetska tranziciji. Radi bržeg odvajanja računa za električnu energiju od nestabilnih cijena fosilnih goriva blisko ćemo suradivati s državama članicama kako bismo osigurali da javna potpora u obliku ugovora za kompenzaciju razlike bude konkurentna i tržišno prihvatljiva te da se zahvaljujući jamstvima i standardizaciji poboljša dostupnost ugovora o kupnji energije, koji su ključni posebno za energetska intenzivna industrija.

Pristup energiji iz obnovljivih izvora zajedno s poboljšanom energetska učinkovitošću u zgradama bit će ključan i za rješavanje problema energetske siromaštva, koje izaziva veliku zabrinutost, među ostalim i za cjenovno pristupačno stanovanje (vidjeti odgovor na 4. pitanje).

Osim toga, moramo riješiti pitanje sve većih troškova sustava, kao što su naknade za mrežu, porezi i pristojbe, koji danas čine trećinu računa potrošača za električnu energiju. Zajedno s povjerenikom za klimu, nultu neto stopu

emisija i čisti rast razmotrit ću kako osigurati da porezi nemaju negativan učinak na cijene energije i konkurentnost industrije EU-a, uz istodobno podupiranje ciljeva čiste tranzicije. Kako bi se u potpunosti iskoristile prednosti energetske tranzicije i ublažili ti troškovi, u akcijskom planu za pristupačne cijene energije utvrdit će se mjere za mobilizaciju privatnih ulaganja, poboljšanje planiranja mreže, povećanje digitalizacije i optimizaciju upotrebe postojeće mreže. Njime će se potaknuti i fleksibilnost, pružiti pravi lokacijski signali za ulaganja tamo gdje su najpotrebnija i utvrditi poboljšani okvir upravljanja unutarnjim energetske tržištem prilagođenim istinski integriranom europskom sustavu u snažnoj energetskej uniji.

Moramo ubrzati projekte koji potrošačima donose koristi od čiste energije. Moramo raditi na ubrzanju izdavanja dozvola za obnovljive izvore energije, energetske infrastrukturu i skladištenje. Iako je sektor električne energije i dalje prioritet, za dekarbonizaciju grijanja i hlađenja bit će potrebna različita rješenja kako bi se odgovorilo na različite okolnosti kao što su dizalice topline, solarna toplinska energija, geotermalna energija i centralizirano grijanje. Potpuno sam predan ubrzanju tih rješenja u suradnji s državama članicama, industrijom i financijskim institucijama.

Predsjednica mi je povjerila pripremu prvog europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje. Iako države članice i dalje snose primarnu odgovornost za politike stanovanja i ulaganja u njih, pravni, politički i financijski instrumenti EU-a mogu imati stratešku ulogu (vidjeti dodatne pojedinosti u 3. pitanju). Započela je provedba revidiranih direktiva o energetskej učinkovitosti, energetskej svojstvima zgrada i energiji iz obnovljivih izvora. Države članice pripremaju planove grijanja i hlađenja za predmetne općine, utvrđuju ranjive potrošače za namjenske mjere i nacionalne planove obnove zgrada, uključujući nacionalne mjere za prioritetnu obnovu zgrada s najboljim svojstvima, te osmišljavaju dugoročne planove koji su potrebni ulagačima. Ti će naponi morati biti sastavni dio europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje. Nadalje, ubrzanje provedbe nove Uredbe o građevnim proizvodima omogućit će proizvođačima da isporučuju proizvode potrebne za provedbu Direktive o energetskej svojstvima zgrada.

Ključno je privući više privatnog financiranja i poboljšati njegovu učinkovitost kako bi se osiguralo da energetske siromašna kućanstva i mikropoduzeća zahvaljujući energetskej učinkovitim domovima, poduzećima i tehnologijama smanje svoje račune. Ocijenit ćemo financiranje energetske učinkovitosti zajedno s Europskom koalicijom za financiranje energetske učinkovitosti te ulaganja u energetske učinkovitost učiniti sastavnim dijelom EU-ove strategije ulaganja u čistu energiju.

Iako su zgrade ključne za socijalno pravednu i održivu tranziciju, predstavljaju i priliku za povećanje konkurentnosti građevinskog sektora. Dinamičan i snažan građevinski sektor preduvjet je za osiguravanje dostupnosti cjenovno pristupačnih i sigurnih zgrada te za održiv izgrađeni okoliš. U okviru europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje razvit ćemo strategiju stanogradnje kako bismo poduprli povećanje njihova broja. To bi uključivalo mjere za smanjenje troškova gradnje, povećanje produktivnosti građevinskog sektora, povećanje primjene inovativnih rješenja, kao što su serijske obnove kojima se podupiru novoosnovana poduzeća i socijalne inovacije, te poboljšanje okolišne učinkovitosti industrije. Kao potporu povjerenici za okoliš, otpornost vodoopskrbe i konkurentno kružno gospodarstvo namjeravam izgraditi sinergije između novog europskog Bauhausa i potreba EU-a za cjenovno pristupačnim i održivim stanovanjem, promičući njegove tri temeljne vrijednosti – održivost, uključenost i estetiku.

#### Pitanje Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku

*9. Kako planirate revidirati pravila o državnim potporama, zajedno s izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju, kako bi se omogućile mjere potpore stanovanju za socijalno stanovanje? Biste li razmotrili utvrđivanje kategorije na koju bi se primjenjivalo izuzeće, a koja bi uključivala cjenovno pristupačno stanovanje za kućanstva u najmu u srednjem tržišnom segmentu kao uslugu od općeg gospodarskog interesa te pod kojim uvjetima?*

Budem li potvrđen kao povjerenik, u skladu sa svojim mandatnim pismom podupirat ću izvršnu potpredsjednicu za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju u njezinoj zadaći da predloži revidirana pravila o državnim potporama kako bi se omogućile mjere potpore stanovanju, posebno za cjenovno pristupačno, energetskej učinkovito i socijalno stanovanje. Razmatranje tih pravila dio je šireg skupa inicijativa koje će se uključiti u predstojeći europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje. Pritom ćemo posvetiti posebnu pozornost postizanju prave ravnoteže i osiguravanju da se bilo kakvim izuzećem od pravila o državnim potporama za cjenovno pristupačno

stanovanje neopravdano ne istiskuju privatna ulaganja niti narušava tržišno natjecanje na tržištu stambenih nekretnina. Za više pojedinosti vidjeti moj odgovor na prethodno pitanje.

#### Pitanje Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

*10. Koja je Vaša vizija dekarbonizirane energetske unije? Kako planirate ojačati sinergije između energetske sigurnosti i ciljeva smanjenja emisija te ih uskladiti? Kako ćete ubrzati tempo uvođenja energije iz obnovljivih izvora kako bi se ostvarili ciljevi EU-a za energiju iz obnovljivih izvora za 2030., među ostalim uz pomoć potpune provedbe plana REPowerEU te rješavanjem problema kašnjenja u izdavanju dozvola u tom pogledu? Koju ulogu u akcijskom planu za pristupačne cijene energije predviđate za obnovljive izvore energije? Kako ćete u kontekstu pravedne tranzicije pojednostavniti provedbu postojećeg zakonodavstva EU-a u području zgrada i izgradnje kako bi se smanjilo administrativno opterećenje i za poduzeća i za potrošače, te kako se, osobito kućanstvima s niskim prihodima, može pružiti potpora za obnovu i dekarbonizaciju njihovih kuća, među ostalim putem Socijalnog fonda za klimatsku politiku?*

Snažna energetska unija trebala bi europskim kućanstvima i poduzećima omogućiti opskrbu cjenovno pristupačnom čistom energijom, povećati energetske sigurnost i osigurati pravednu tranziciju prema klimatskoj neutralnosti do 2050., uz sudjelovanje svih dionika. Ubrzano uvođenje obnovljivih izvora energije i njihova integracija u energetske sustav doprinose energetske sigurnosti i ključni su za postizanje naših klimatskih ciljeva na prihvatljiv način jer naša gospodarstva postaju manje ovisna o uvozu i iskorištavaju sve prednosti jeftinijih obnovljivih izvora energije.

Elektrifikacija, uz potpuno dekarbonizirani energetske sustav do 2040. koji se temelji na obnovljivim izvorima energije i niskougljičnim rješenjima, bit će glavni pokretač energetske tranzicije. Usredotočit ćemo se na primjenu i provedbu zakonodavnog okvira do 2030., kao čvrstog temelja okvira za 2040., ne zanemarujući stečena iskustva pri donošenju budućih odluka. Surađivat ću s izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju u tom procesu.

Moramo bolje iskoristiti svu jeftinu čistu energiju u sustavu, posebno energiju iz obnovljivih izvora, i poboljšati učinkovitost energetske sustava u cjelini. Nastojat ćemo osigurati da se naše ambicije ostvare na terenu i da postignemo cilj od najmanje 42,5 % energije iz obnovljivih izvora, s težnjom da dosegne 45 %. Kako bismo koristili od tog dodatnog kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora prenijeli na potrošače, i industriju i kućanstva, morat ćemo poticati više ugovora o kupnji energije, učinkovitije upotrebljavati i brže izgraditi moderniziranu mrežnu infrastrukturu, osigurati brže izdavanje dozvola te povećati dostupnost rješenja za fleksibilnost, kao što su baterije i upravljanje potrošnjom, kako bi se smanjili ukupni troškovi sustava.

Ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola omogućit će rani dovršetak projekata u području energije iz obnovljivih izvora i biti preduvjet za postizanje naših ciljeva u pogledu energije iz obnovljivih izvora i nastojanja u pogledu dekarbonizacije. Strateškim planiranjem uvođenja obnovljivih izvora energije, među ostalim u područjima ubrzane proizvodnje energije iz obnovljivih izvora utvrđenima u revidiranoj Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora, osigurava se da je stvarno uvođenje povezano sa zaštitom okoliša. Rješenja od kojih svi imaju koristi temeljit će se na višestrukoj upotrebi prostora, kombinirajući zaštitu okoliša s uvođenjem obnovljivih izvora energije. Blisko ću surađivati s državama članicama kako bismo osigurali brzu provedbu naših novih pravila za poboljšanje planiranja i ubrzanje izdavanja dozvola za obnovljive izvore energije. Vidljivi su pozitivni pomaci na terenu, posebno u državama članicama koje se koriste novim pravilima o izdavanju dozvola, ali razmotrit ću i daljnje ideje za ubrzanje izdavanja dozvola, posebno za infrastrukturu potrebnu za troškovno učinkovitu integraciju obnovljivih izvora energije u energetske sustav.

U kontekstu pravedne tranzicije obnova zgrada ključna je prilika za smanjenje računa za energiju. Na primjer, države članice morat će osigurati pojednostavnjenje zahtjeva i postupaka za javno financiranje. U budućnosti smjernice za provedbu preinake energetske svojstava zgrada mogu pomoći u daljnjem dijalogu s nacionalnim tijelima.

Od 2026. ulaganja u energetske učinkovito stanovanje, među ostalim obnovom i prenamjenom nestambenog ili cjenovno pristupačnog socijalnog stanovanja, postat će dostupna iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Taj će fond biti relevantan za ranjiva kućanstva, korisnike usluga prijevoza i mikropoduzeća. Stoga će države članice u okviru svojih socijalnih planova za klimatsku politiku uspostaviti strukturne mjere i ulaganja te moguću privremenu izravnu potporu dohotku u korist ranjivih kućanstava i pomoći u poboljšanju energetske učinkovitosti stambenih objekata ili njihovoj dekarbonizaciji. Bolji pregled izazova, daljnje uklanjanje prepreka obnovi i

izgradnji te utvrđivanje mjera pojednostavnjenja u okviru europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje pridonijet će dokazima i mjerama.

#### Pitanje Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

*11. Kako je istaknuto u Vašem mandatom pismu, kvaliteta i cjenovna pristupačnost stanovanja ključno je pitanje za milijune ljudi u Europi. Kako planirate razviti strategiju stanogradnje, posebno s obzirom na provedbu unutarnjeg tržišta građevnih proizvoda i bolju digitalizaciju u građevinskom sektoru kako bi se poduprlo stanovanje i poboljšala kvaliteta i održivost stambene ponude? Povrh poboljšanja ponude stambenih nekretnina, kako biste odgovorili na sustavne probleme u pogledu kratkoročnog iznajmljivanja smještaja uzimajući u obzir nedavno dogovorenu Uredbu o kratkoročnom najmu, Direktivu o uslugama i supsidijarnost država članica te osigurali učinkovitu i pristupačnu upotrebu postojećeg stambenog fonda?*

Strategija stanogradnje bit će ključni stup europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje. Naime, svaka mjera za poboljšanje pristupa cjenovno pristupačnom i održivom stanovanju zahtijevat će povećanje ponude stambenih nekretnina. Bez sveobuhvatnog pristupa riskirali bismo daljnje povećanje cijena stambenih nekretnina, a akutni deficit produktivnosti i konkurentnosti u građevinskom sektoru i dalje bi postojao.

Ponuda stambenih nekretnina ne zadovoljava potražnju, što dovodi do visokih i rastućih cijena i cjenovne nepristupačnosti za građane. Nova izgradnja i obnova stambenih objekata smanjile su se za 3 % u 2023., a očekuje se da će se 2024. smanjiti za dodatnih 6 %. Troškovi gradnje novih stambenih zgrada povećali su se za 34 % od 2018. do 2023. jer se veći troškovi materijala i rada ne kompenziraju povećanjem učinkovitosti, a građevinska industrija općenito je radno intenzivna industrija. Zbog toga su za nju karakteristični niska produktivnost koja opada (30 % niža od one proizvodnog sektora), slaba primjena inovacija i velik utjecaj na okoliš. Inovacije, digitalizacija i automatizacija mogli bi dovesti do znatnog povećanja učinkovitosti i produktivnosti, pomoći u smanjenju troškova gradnje i poboljšati okolišnu učinkovitost građevinarstva.

U tom bi se kontekstu u novoj strategiji stanogradnje mogao istražiti niz elemenata, uključujući: (1) razvijanje novih normi za građevne proizvode radi potpore inovacijama i industrijskim tehnologijama i tehnikama kako bi se proizvođačima omogućilo da u potpunosti iskoriste prednosti jedinstvenog tržišta; (2) digitalizacija svih faza planiranja, projektiranja, izdavanja dozvola i izgradnje kako bi se poboljšala i ubrzala izgradnja i obnova stambenih objekata; (3) širenje primjera najbolje regulatorne i industrijske prakse kako bi se pružila potpora državama članicama, nacionalnim tijelima i drugim akterima u građevinskom ekosustavu; (4) poboljšanje pristupa građevinskim uslugama u cijelom EU-u kako bi građevinski ekosustav mogao ostvariti svoj znatan potencijal gospodarske integracije u jedinstveno tržište; (5) usavršavanje i prekvalifikacija naše radne snage, među ostalim digitalnim i zelenim vještinama, kako bi se povećala produktivnost i zadovoljila velika potražnja za novim domovima i obnovom.

Kad je riječ o kratkoročnom iznajmljivanju smještaja, svjestan sam učinaka koje bi nedavni tržišni trendovi mogli imati na cjenovno pristupačno stanovanje i lokalno stanovništvo, u pogledu neravnoteža i u pogledu prilika. Očito je da različite regije ili četvrti mogu biti izložene različitim pritiscima zbog lokalne i turističke potražnje te da imaju različite potrebe. Surađivat ćemo s državama članicama i platformama na brzoi i učinkovitoj provedbi Uredbe kako bi tijela u EU-u imala pristup točnim i ažuriranim podacima o aktivnostima kratkoročnog iznajmljivanja smještaja. Time bi se javnim tijelima trebalo omogućiti da upravljaju tržištima kratkoročnog iznajmljivanja smještaja na ciljani, na dokazima utemeljen i razmjern način s obzirom na lokalne uvjete. Nadalje, u skladu sa svojim mandatnim pismom i zajedno s drugim relevantnim članovima Kolegija, nastavit ću istraživati što bi se moglo učiniti kako bi se riješili sustavni problemi kratkoročnog iznajmljivanja smještaja. Dodatno ću surađivati s nadležnim tijelima i dionicima kako bih istražio najbolje daljnje korake u vezi s tim važnim pitanjem.

#### Pitanje Odbora za regionalni razvoj

*12. Jedna od vaših odgovornosti bit će razvoj „europske strategije stanogradnje”. Kako namjeravate postići ravnotežu između smanjenja troškova izgradnje i poboljšanja ekološke učinkovitosti zgrada? Kakve biste inicijative predložili za povećanje produktivnosti građevinskog sektora? Opseg financiranja u okviru kohezijske politike izrazito je ograničen na poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih objekata, promicanje uključivanja marginaliziranih zajednica, stambenu infrastrukturu za osobe koje su pod međunarodnom zaštitom ili koje su podnijele zahtjev za takvu zaštitu. U okviru novog „europskog plana za cjenovno pristupačno stanovanje”, a osim udvostručenja sredstava za kohezijsku politiku, koje biste dodatne mjere predložili za potporu izgradnji „cjenovno pristupačnog stanovanja za sve”? Što mislite o reviziji pravila EU-a o državnim potporama za usluge od općeg gospodarskog interesa primjenjivih na socijalno stanovanje? Naposljetku, kakve sinergije planirate razviti između*

*fondova kohezijske politike, potpore EIB-a i drugih programa EU-a kao što su InvestEU ili Socijalni fond za klimatsku politiku kako bi se osigurala dugoročna stambena rješenja koja su ne samo cjenovno pristupačna već i okolišno i energetske održiva?*

Zgrade su odgovorne za 40 % potrošnje energije u Europi i stvaraju stakleničke plinove ne samo tijekom svojeg životnog vijeka, nego i tijekom izgradnje i rušenja. Uvođenje energetske standarda za novogradnju 1980-ih imalo je impresivan učinak. Zahvaljujući tim zahtjevima energetske učinkovitosti potrošnja energije u novim zgradama danas se prepolovila. No, rezultati se moraju dodatno poboljšati ako želimo postići nultu neto stopu emisija na razini Unije do 2050., na što sam se obvezao. Osim novih zgrada visokih performansi, povećana stopa obnove, koja je i dalje daleko od cilja od 3 % godišnje za postizanje klimatskih i energetske ciljeva Europe, neće samo smanjiti potrošnju energije, nego i poboljšati životne uvjete mnogih Europljana, smanjiti energetske ovisnost EU-a i učiniti račune za energiju cjenovno pristupačnijima. Osim toga, otpad od gradnje i rušenja čini 37 % ukupnog otpada i najveći je izvor otpada u Europi.

Zato moramo ubrzati troškovno učinkovitu obnovu s malim utjecajem na okoliš. Podupirat ću države članice u ulaganju u energetske obnovu zgrada, dajući prednost zgradama s najboljim svojstvima. „Prioritetna obnova zgrada s najboljim svojstvima” ključno je načelo u Direktivi o energetske svojstvima zgrada te je način da se maksimalno povećaju koristi i učinci obnove i najučinkovitiji način potrošnje javnog novca. U novoj strategiji stanogradnje mogli bismo, na primjer, nastojati poduprijeti inovacije i digitalizaciju u građevinskom sektoru, uključujući inovativne industrijske pristupe kao što je izgradnja izvan lokacije, čime će se povećati produktivnost sektora i pridonijeti smanjenju troškova izgradnje (vidjeti i odgovor na 11. pitanje). Zajedno s relevantnim članovima Kolegija i državama članicama istražiti ću i kako poboljšati dizajn i digitalizirati upotrebu revizija prije rušenja (koje se nazivaju i „revizije otpada”) koje treba provesti prije radova na obnovi ili rušenju, utvrditi materijale koji se mogu ponovno upotrijebiti i reciklirati te postupati s opasnim tvarima.

Nadalje, nestašice materijala mogu se ublažiti poboljšanjem kružne ponovne uporabe i recikliranja, diversifikacijom opskrbe i upotrebom najnaprednijih materijala, čime se smanjuje naša ovisnost o sirovinama i potiču inovacije. Zahvaljujući novoj Uredbi o građevnim proizvodima kojom se ažurira više od 400 europskih normi za građevne proizvode takve će prakse postati češće. Proizvodi stavljeni na tržište s ažuriranim usklađenim europskim normama sadržavat će pouzdane i digitalne informacije. To uključuje podatke o okolišu kao što je ugljični otisak te informacije o recikliranom sadržaju, ponovnoj proizvodnji i popravku. Postojat će posebne norme za rabljene proizvode kako bi se stvorilo jedinstveno tržište za ponovnu uporabu građevnih proizvoda.

Kohezijska politika već znatno doprinosi poboljšanju stambenog sektora EU-a, među ostalim povećanjem njegove cjenovne pristupačnosti i energetske učinkovitosti. Iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda već se financiraju izgradnja i obnova cjenovno pristupačnih domova, poboljšava energetska učinkovitost i podupire urbani razvoj. Osim toga, Fondom za pravednu tranziciju pomaže se regijama da prijeđu na zeleno gospodarstvo tako što se, među ostalim, radnicima koji su proglašeni viškom osigurava stanovanje. Ubrzavamo ta ulaganja inovativnim financijskim instrumentima, uključujući zajmove i bespovratna sredstva Europske investicijske banke, uz potporu inicijativa kao što je novi europski Bauhaus. Podupirat ću i izvršnu potpredsjednicu za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju u reviziji pravila o državnim potporama kako bi se omogućile mjere potpore stanovanju, posebno za pristupačno energetske učinkovito i socijalno stanovanje (vidjeti i odgovor na 9. pitanje). Kako je predloženo u mandatnom pismu, podupirat ću izvršnog potpredsjednika za koheziju i reforme u radu na prijedlogu kojim će se državama članicama omogućiti da udvostruče svoja kohezijska ulaganja u cjenovno pristupačno stanovanje.

Nadalje, u cilju promicanja cjenovno pristupačnog stanovanja za sve blisko ću surađivati s izvršnim potpredsjednikom za koheziju i reforme, izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju te povjerenikom za gospodarstvo i produktivnost kako bismo osigurali dugoročna stambena rješenja koja su i cjenovno pristupačna i održiva. Zajednički naponi uključivat će suradnju s Europskom investicijskom bankom na razvoju paneuropske platforme za ulaganja kako bi se potaknula privatna i javna ulaganja u cjenovno pristupačno i održivo stanovanje (vidjeti i odgovor na 3. pitanje).

Surađivat ćemo i s bankama i financijskim ulagačima u okviru Europske koalicije za financiranje energetske učinkovitosti kako bismo utvrdili mjere za poboljšanje djelotvornosti naših ulaganja i povećanje privatnih ulaganja. Moje stajalište o izmjenama pravila o uslugama od općeg gospodarskog interesa detaljno je izneseno u mojem odgovoru na 5. pitanje.

Naposljetku, pod vodstvom izvršne potpredsjednice za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju moji kolege u Kolegiju, posebno izvršna potpredsjednica za ljude, vještine i pripravnost zajedno s povjerenikom za klimu, nultu

neto stopu emisija i čisti rast, osigurat će ulaganja i financiranje u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Bavit će se problemima s kojima se suočavaju ranjiva kućanstva pogođena energetske siromaštvom i siromaštvom u pogledu mobilnosti.

Tim će se pristupom osigurati da naše stambene politike ispunjavaju ciljeve na razini EU-a i da imaju konkretne pozitivne učinke na terenu.